



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sacrosancti Et Oecvmenici Concilii Tridentini, Pavlo III.
Ivlio III. Et Pio IV. Pont. Max. celebrati, Canones Et
Decreta**

Tridentinum <1545-1563, Trient>

Coloniae, 1615

Decretum de reformatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42415

a Tim. 1.
b Rom. 6.
7. & 8.
Coloss. 3.

c Respi-
cit c. 13.
lib. 1. cōt.
2. epist.
Pelag. &
alios lo-
ros eius-
dem.
d in extr.
com. 1. 3.
de reliq.
& vener.
sanct. c. 2.
Graue ni-
mis.
Vide post
finem hu-
ius libri.
e Vide
Conc. La-
teran.
sub Inno.
3. ca. 11.

gratiam repugnantibus non valet: quinimò, qui
a legitime certauerit, coronabitur. Hanc con-
cupiscentiã, quã aliquando b Apostolus pecca-
tum appellat, sancta Synodus declarat Eccle-
siam Catholicam nunquam intellexisse peccatũ
appellari, quòd verè, & propiè in renatis pec-
catum sit, c sed quia ex peccato est & ad pec-
catum inclinat. Si quis autem contrarium
senserit; anathema sit.

Declarat tamen hæc ipsa sancta Synodus, nõ
esse sue intentionis, comprehendere in hoc de-
creto, vbi de peccato originali agitur, beatam
& immaculatam virginem Mariam, Deigeni-
tricem: sed obseruandas esse & cõstitutiones fe-
licis recordationis Xysti Papæ 4. sub pœnis in
eis constitutionibus contentis, quas innouat.

Decretum de reformatione.

CAPVT I.

EAdem Sacrosancta Synodus, pijs summorũ
Pontificum, & probatorum c Concil. con-
stitutionibus inherens, easq; amplectens, &
illis adiiciens: ne cœlestis ille sacrorum libro-
rum thesaurus, quem Spiritus sanctus summa
liberalitate hominibus tradidit, neglectus ia-
ceat; statuit, & decreuit, quod in illis eccle-
sijs, in quibus præbendæ, aut præstimonium, seu
aliud quouis nomine nuncupatum stipendium
pro lectoribus sacræ Theologiæ deputatum re-
peritur, Episcopi, Archiepiscopi, Primates, &

ali-

alij locorum ordinarij eos, qui præbendam, aut præstimonium, seu stipendium huiusmodi obtinent, ad ipsius sacre Scripturæ expositionē, & interpretationē per seipsos, si idonei fuerint, alioquin per idoneum substitutū ab ipsis Episcopis, Archiepiscopis, Primatibus, & alijs locorum ordinarijs eligendum etiam per subtractionem fructuum cogant & cōpellant. De cetero verò præbenda, præstimonium, aut stipendium huiusmodi non nisi personis idoneis, & quæ per seipsos id munus explicare possint, cōferantur: & aliter facta prouisio nulla sit, & inualida. In Ecclesijs autē Metropolitanis, vel Cathedralibus, si ciuitas insignis, vel populosa, ac etiā in collegiatis existentibus, in aliquo insigni oppido, etiam nullius diœcesis, si ibi Clerus numerosus fuerit, ubi nulla præbenda, aut præstimonium, seu stipendium huiusmodi deputatū reperitur, præbenda quomodocunque, præterquam ex causa resignationis, primò vacatura, cui aliud onus incompatible iniunctum non sit, ad eum vsum ipso facto perpetuo cōstituta, & deputata intelligatur. Et quatenus in ipsis Ecclesijs nulla, vel non sufficiens præbenda foret, Metropolitanus, vel episcopus ipse per assignationē fructuū alicuius simplicis beneficij eiusdē tamē debitis supportatis oneribus, vel per cōtributionē beneficiatorū suæ ciuitatis, & diœcesis, vel alias, prout commodius fieri poterit, de Capituli consilio ita prouideat, vt ipsa sacre

c. quia &
c. fin. de
magn. &
inf. Sess.
23. de re-
for. c. 18.

Infr. Sess.
24. cap. 15.
de refor.

a Concil.
 Constan-
 tinop. 6.
 cap. 5. cū
 alleg. à
 me in
 tract. de
 priu sch.
 pri. 88. c.
 1. & c.
 quia de
 mag. cōc.
 Later. sub
 Alex c. 18.
 sub Inn. 3.
 c. 11. & in-
 fra. Sess.
 23. c. 18. de
 reform.
 clem. ne
 in agro
 de stud.
 mon. c. 2.
 de mag.

Scripturæ lectio habeatur, ita tamen, ut que-
 cunq; aliæ lectiones, vel cōsuetudine, vel qua-
 vis alia ratione institutæ, propter id minimè
 præmittantur. Ecclesiæ vero, quarum annui
 proventus tennes fuerint, & ubi tā exigua est
 Cleri, & populi multitudo, ut Theologiæ lectio
 in eis cōmodè haberi nō possit, saltē a magistris
 habeant, ab Episcopo cum consilio Capituli eli-
 gendum, qui Clericos, aliosq; scholares paupe-
 res grāmaticam gratis doceat; ut deinceps ad
 ipsa sacra Scripturæ studia, annuēte Deo, trās-
 ire possint, ideoq; illi magistro grāmatices vel
 alicuius simplicis beneficij fructus, quod tam-
 diu percipiat, quamdiu in docendo perstiterit,
 assignentur; dū tamen beneficiū ipsum suo d-
 bito non fraudetur obsequio vel ex Capitulari,
 vel Episcopali mensa condigna aliqua merces
 persoluat: vel aliàs Episcopus ipse aliquā ra-
 tionem ineat sue Ecclesiæ, & diocesi accōmo-
 dam; ne pia hæc utilis, atq; fructuosa p. uisio
 quouis questio colore negligatur. In monaste-
 rijs quoq; monachorū, ubi cōmodè fieri queat,
 etiā lectio sacra Scripturæ habeatur, qua in re
 si Abbates negligentes fuerint, Episcop: locorū
 in hoc ut Sedis Apostolicæ delegati, eos ad id
 opportunis remedijs cōpellant. In conuentibus
 verò aliorum regularium, in quibus studia cō-
 modè vigere possunt, sacra Scripturæ lectio si-
 militer habeatur: quæ lectio à capitulis genera-
 libus, vel p. uincialibus assignetur dignioribus

magistris. in Gymnasijs et publicis, vbi tā honorifica, & ceterorum omnium maximè necessaria lectio haecenus instituta nō fuerit, religiosissimorum Principū, ac rerū publicarum pietate, & caritate ad Catholicæ fidei defensionē, & incrementum, sanæq; doctrinæ cōseruationem, & propagationem instituatur: & vbi instituta foret, & negligetur, restituatur. Et, ne sub specie pietatis impietas disseminetur; statuit eadē sancta Synodus, neminē ad huiusmodi lectionis officium tam publicè, quā priuatim admittendum esse, qui prius ab Episcopo loci de vita, moribus, & scientia examinatus, & approbatus non fuerit: quod tamē de lectorib. in claustris monachorum nō intelligatur. Docentes verò ipsam sacram Scripturam, dum publicè in scholis docuerint, & b scholares, qui in ipsis scholis student, priuilegijs omnibus de perceptione fructuum præbendarum, & beneficiorum suorum, in absentia à iure communi concessis, plenè gaudeant & fruantur.

C A P V T I I.

Q Via verò Christiane Reipublicæ a nō minus necessaria est prædicatio Euangelij quam lectio; & a hoc est præcipuum Episcoporum munus, statuit, & decreuit eadem sancta Synodus, omnes Episcopos, Archiepiscopos, Prælatos, & omnes alios ecclesiarum Prælatos teneri per se ipsos, si legitimè impediti nō fuerint, ad prædicandum sanctum I E S V Christi

b c fi. de
mag. alle.
in meo
tract. de
priu. sch.
priu. 98.

a Infrà
Sess. 24. c.
4. de re-
form.
bii. To-
let. c. 3.

c Conc.
Late. sub
Inno. 3. c.
10. c. inter
cetera, de
off. iud.
ord. Vide
post finē
huius li.
d Conc.
Constan-
tinop. 6.
cap. 8. c.
exij § ha-
betur et-
iam de
ver. fig.
Cōc. Lat.
vlt. Sess.
II.

e Hier.
thr. 4.

Euangelium. Si verò contigerit Episcopos, & alios prædictos legitime detineri impedimētos iuxta formā c generalis Cōcilij viros idoneos assumere, teneantur ad huiusmodi prædicationis officium salubriter exequendū. Si quis autem hoc adimplere cōtempserit, districtæ subiacet ultioni, Archipresbyteri quoque Plebani, & quicumque Parochiales, vel alias curam animarum habentes, ecclesias quocunque modo obtinent, per se, vel alios idoneos, si legitime impediti fuerint, d diebus saltem Dominicis, & festis solennibus plebes sibi commissas pro sua & earum capacitate pascant salutari- bus verbis, docendo, quæ scire omnib. necessarium est ad salutem, annunciandoq; eis cū breuitate & facilitate sermonis vitia, quæ eos declinare, & virtutes, quas sectari oporteat; vt pœnam eternam euadere, & celestē gloriā consequi valeant. Id verò si quis eorum præstare negligat, etiam si ab Episcopi iurisdictione quauis ratione exemptum se esse prætenderet; etiam si Ecclesiæ, quouis modo exēptæ dicerentur, aut alicui monasterio, etiam extra diœcesim existenti, forsità annexæ, vel vnitæ, modo re ipsa in diœcesi sint prouida pastoralis Episcoporum sollicitudo nō desit; ne illud impleatur: e Paruuli petierunt panē, & nō erat qui frangeret eis. Itaque vbi ab Episcopo moniti triū mensium spatio muneri suo defuerint, per censuras ecclesiasticas seu alias, ad ipsius Episcopi ar-

pi ar-

si arbitrium cogantur, ita ut etiã, si ei sic expedire visum fuerit, ex beneficiorum fructibus alteri, qui id præstet, honesta aliqua merces persoluantur, donec principalis ipse resipiscens, officium suum impleat.

Si quæ verò parochiales ecclesiæ reperiantur subiectæ monasterijs in nulla diœcesi existentibus, si Abbates, & regulares Prælati in prædictis negligētes fuerint, à Metropolitanis, in quorum provincijs diœceses ipsæ sitæ sunt, tãquã, quo ad hoc, Sedis Apostolicæ delegatis, cõpellantur. neque huius decreti executionem cõsuetudo, vel exemptio, aut appellatio, aut reclamatio, siue recursus impedire valeat, quousq; desuper à cõpetenti iudice, qui summarie, & sola facti veritate inspecta procedat, cognitum & decisum fuerit, à Regulares verò cuiuscunq; ordinis, nisi à suis Superiorib. de vita, morib. & scientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in ecclesijs suorum Ordinum, prædicare non possint: cū qua licentia personaliter se coram Episcopis præsentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequam prædicare incipiãt. In ecclesijs verò quæ suorum ordinum non sunt, ultra licentiã suorum Superiorum b etiam Episcopi licentiã habere teneantur; sine qua in ipsis Ecclesijs non suorum ordinum nullo modo prædicare possint, ipsam autem licentiã gratis Episcopi concedant.

a Conc.
Late. vlt.
Sess. vlt.
de modo
præd.

b c. exco-
municamus. §.
quia verò
de hæres.
infr. Sess.
24. c. 4. de
refor.

Si verò, quod absit, prædicator errores, aut scandala disseminauerit in populum, etiamsi in monasterio sui, vel alterius ordinis prædicet, Episcopus ei prædicationem interdicit. Quod si hereses prædicauerit; cõtra eum, secundũ iuris dispositionem, aut loci consuetudinẽ procedat, etiamsi prædicator ipse generali, vel speciali priuilegio exemptum se esse prætenderet. quo casu Episcopus auctoritate Apostolica, & tãquam Sedis Apostolicæ delegatus procedat. Curent autem Episcopi, ne quis prædicator vel ex falsis informationibus, vel aliàs calumniosè vexetur, iustam ve de eis conquerendi occasionem habeat.

e Cõc. Later. sub Inno. 3. c. 62. c. cum ex eo de pœ. & rē. clem. abusionib. eo tit. infra Sef. 21. de refor. cap. 9. c. vt officium s̄ compe. cen. de har. in 6.

Caueant præterea Episcopi, ne aliquem, vel eorum, qui cum sint nomine Regulares, extra claustra tamẽ, & obedientiã religionum suarum viuunt; vel Presbyterorum secularium, nisi ipsis noti sint, & morib. atq; doctrina probati, etiam quorũlibet priuilegiarum prætextu in sua ciuitate vel diœcesi prædicare permittãt, donec ab ipsis Episcopis super ea re sancta Sedes Apostolica consulatur; à qua priuilegia huiusmodi, nisi tacita veritate, & expresso mendacio, ab indignis extorqueri verisimile non est.

Questores e verò eleemosynarii, qui etiam questuarij vulgò dicuntur, cuiuscunq; conditionis existant, nullo modo nec per se nec per alium prædicare præsumant; & cõtra facientes ab Episcopis, & ordinarijs locorum, priuileg.

qui

quibuscumque non obstantibus, opportunis remedijs omnino arceantur.

Indictio futuræ Sessionis.

Item hæc sacrosancta Synodus statuit, & decernit, proximam futuram Sessionem tenendam, & celebrandam esse die Iouis, feria quinta post festum B. Iacobi Apostoli.

Prorogata deinde fuit Sessio ad diem 13. mensis Ianuarij 1547.

SESSIO SEXTA,
CELEBRATA DIE XIII.
MENSIS IANVARIJ
M. D. XLVII.

Decretum de iustificatione.

PROOEMIUM.

Cum hoc tempore, non sine multarum Animarum iactura, & graui Ecclesiasticæ vnitatis detrimento, erronea quedam disseminata sit de iustificatione doctrina; ad laudem & gloriam omnipotentis Dei, Ecclesiæ tranquillitatem, & animarum salutem Sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, & Spiritu sancto legitime congregata, presidentibus in ea nomine Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri Domini Pauli, diuina prouidentia Papæ tertij, Reuerendissimis Dominis, Domino

Ioan-